

Motion

1980/81:1016

av **Mårten Werner**
om strängare regler för fabriksmässig djuruppfödning

Vi har fått uppleva en omfattande rationalisering av produktionen inom näringslivet. Sådan rationalisering har blivit nödvändig för att företag skall kunna hävda sig i konkurrensen och kunna behålla marknadsandelar. Dylik rationalisering i produktionsledet kan fortgå oförhindrad så länge inte arbetstagare och deras arbetsmiljö kommer i kläm.

När det gäller produktionen inom djurhållning är förhållandet självfallet ett annat. Då kan inte bara hänsyn tas till arbetsmiljön utan också till det förhållandet att produktionen gäller levande djur. För den skull har vi lagstiftningen om djurskydd för att förhindra djurplågeri.

Det är allmänt bekant att djurskyddslagens efterlevnad är svårkontrollerad. Den förfördelade partens klagan hörs sällan utanför djurstallar och försökslaboratorier. Tveklöst kan man påstå att det under senare år blivit en hård rationalisering också inom djurhållningen trots djurskyddslag, djurstallkungörelse och annat stadgande. Exempel kan hämtas från såväl smågris- som broilerproduktionen. I båda fallen är utrymmena för djuren så minimala att kannibalism och slagsmål blivit en vanlig stressföreteelse. I stället för att angripa orsaken, det trånga utrymmet och andra miljöfaktorer, har det förekommit att djuren bestrukits med en särskilt illaluktande vätska, hjorthornsolja, för att hindra djuren från att suga på och bita varandra. Smågrisarna får lämna modersuggan så tidigt att hälften av det normala diandet rationaliseras bort. Suggan kan därmed betäckas med kortare intervaller.

Djuruppfödarna har i det i sig vällovliga syftet att krympa livsmedelskostnaderna givit oss anledning att ställa frågan var gränsen går för rationaliseringen av driften. Den s. k. djurplågeriparagrafen, 16 kap. 12 § i brottsbalken, och dess gränsdragning för djurens lidanden kan alltid diskuteras.

En mer grundläggande bedömning av djurens situation borde kunna bidra till klarhet. Grundsynen på djurhållning måste vara den att djuren skall leva i enlighet med sin art och natur. Grisens natur är förvisso inte att stå trängt på cementgolv eller ståltrådsnät utan möjlighet att böka och gräva. Höns är skapta att sprätta och krafsa. Dessa naturliga funktioner som är klart angivna också i djurens kroppsliga byggnad har man i många avseenden bortsett från i modern djurhållning. Man måste fråga sig med vilken rätt vi perverterar tillvaron för detta levande liv. Hänsynen till vad som är naturligt för djuren bör iakttas vid bedömningen huruvida djurhållningen i ett visst fall kommer i konflikt med lagen.

Etiska nämnder har inrättats för insyn och kontroll av planerade

vetenskapliga djurförsök. Dessa nämnder borde också ha att yttra sig över planerad fabriksmässig djuruppfödning i frågor som avser djurens miljö.

Det borde inte vara omöjligt att få förståelse för djurens behov av mer naturliga uppfödningförhållanden. Forskningen och den yrkesmässiga erfarenheten har klart belagt att djur som föds upp under goda miljöförhållanden blir av bättre kvalitet från livsmedelssynpunkt. Snålheten bedrar visheten. På sikt är det tveklöst så att kvalitet lönar sig. Efter ingående studium av vad som rimligen kan motsvara djurens berättigade anspråk på naturligt liv bör sådana regler för djurhållning utarbetas som syftar till en medhänsyn till djurskyddet mer acceptabel djurhållning i den fabriksmässiga uppfödningen.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om strängare regler för fabriksmässig djuruppfödning.

Stockholm den 23 januari 1981

MÄRTEN WERNER (m)